

Креативний простір України та світу

Колективна монографія

УДК 009:3(082)
К79

К79 **Креативний простір України та світу:** кол. моногр. – Харків:
СГ НТМ «Новий курс», 2022. – 264 с.

ISBN 978-617-7886-35-7

Рецензенти

Штулер Ірина Юрїївна,
*доктор економічних наук, професор,
перший проректор ВНЗ «Національна академія управління»*

Погоріла Світлана Григорівна,
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри славістичної філології,
педагогіки і методики викладання
Білоцерківського національного аграрного університету*

Харченко Артем Вікторович,
*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

*Рекомендовано до друку редакційною колегією збірника наукових праць
«Соціально-гуманітарний вісник» (протокол № 2-мн від 23.04.2022)*

У монографії висвітлюються актуальні питання сучасного розвитку соціально-гуманітарної сфери України та світу. Досліджуються проблеми креативного розвитку педагогіки, соціології, філософії, психології, соціальних комунікацій, спорту, фізичної культури, туризму, мистецтвознавства, культурології, філології, історії, економіки, управління, права. Монографія буде корисною науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу осіб, які цікавляться питаннями сучасного розвитку соціально-гуманітарної сфери.

ISBN 978-617-7886-35-7

© СГ НТМ «Новий курс», 2022
© Автори, 2022

Розділ перший.**Педагогіка, соціологія, філософія, психологія,
соціальні комунікації**

1.1.	Викладання дисципліни «Педагогіка» у форматі змішаного навчання	...	6
1.2.	Methodical approaches to the formation of geological and geomorphological skills of students in the study of school geography	...	9
1.3.	Cartometric knowledge and skills as a component of cartographic literacy of schoolchildren	...	16
1.4.	The role of industrial practice in the formation of professional and pedagogical competence of the future teacher of geography	...	21
1.5.	Formation of an athlete's personality and development of his human capital as an object of educational policy in the field of sports	...	29
1.6.	Features of the introduction of specialized training of high school students in sports	...	36
1.7.	Professional competence as a normative complex-integrative characteristic of the personality of a future physical education teacher	...	42
1.8.	The essence of professional training of future teachers of physical culture in a pedagogical institution of higher education	...	47
1.9.	Organizing and conducting physical education classes with students of the special medical group in higher education institutions	...	52
1.10.	Synergistic approach of improvement of professional competence of physical culture teacher	...	56
1.11.	Основні аспекти підготовленості фахівців економічного напрямку до дотримання культури професійного спілкування	...	64
1.12.	Освіта під прицілом: історія і сучасність	...	70
1.13.	Особливості вертикальної гендерної сегрегації в університеті (на прикладі Варшавського та Чернівецького університетів)	...	79

1.14.	Application of integrated technologies in the system «General educational institution – institution of higher education» in preparing future specialists-teachers of ecological and biological industry	...	83
1.15.	V. O. Sukhomlynskyi ideas in the modern educational space of preschool education institution (Online club "Vasil Sukhomlynskyi and the present")	...	89

Розділ другий.

Мистецтвознавство, культурологія, філологія, історія

2.1.	Концептосистема матримоніального конфліктного розмовного дискурсу	...	97
2.2.	Знахідки мечів у скарбах доби бронзи Закарпаття	...	103
2.3.	Секуляризація культури та формування «секулярних релігій» у сучасній культурі	...	111
2.4.	Особливості дизайн-проектування рекламних фотографічних композицій	...	116
2.5.	Категорія дивного у мовній картині світу Р. Рігза («Казки про дивних»)	...	124
2.6.	Вплив соціолінгвістичних чинників на запозичення в англomовному медичному дискурсі	...	131
2.7.	Особливості людиноцентризму як сучасного інструменту розвитку культурно-креативного простору в Україні	...	139

Розділ третій.

Спорт, фізична культура, рекреація, туризм

3.1.	Напрями впровадження інновацій в туристичному бізнесі	...	144
3.2.	Training tools and the direction of their use in improving the physical qualities of wrestlers	...	149
3.3.	Характеристика екотуристичного потенціалу України в умовах війни	...	154
3.4.	Organization of animation programs in different types of youth tourism	...	162
3.5.	Гастрономічний туризм: поняття та класифікаційні ознаки	...	169
3.6.	Vaccination as one of key elements of health save	...	174
3.7.	Розвиток системи пілатес в історичному контексті	...	178

Розділ четвертий.
Економіка, юриспруденція, політика,
публічне адміністрування

4.1.	Проблеми становлення та перспективи ефективного розвитку репутаційного менеджменту українських підприємств і організацій за глобалізаційних умов	...	184
4.2.	Застосування уніфікованих стратегій розвитку моніторингу логістичної діяльності українських підприємств та європейської співдружності	...	189
4.3.	Характеристика державного регулювання господарської діяльності	...	198
4.4.	Соціальний збиток від дорожньо-транспортних пригод на автомобільному транспорті в Україні	...	205
4.5.	Біоекономіка: соціально-економічний аспект	...	209
4.6.	Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до оцінювання	...	217
4.7.	Вплив війни на туристичний бренд України	...	223
4.8.	Financial instruments as a tool to support the economy: Ukrainian and international experience	...	227
4.9.	Ensuring competitiveness and development of self-government through mechanisms of management of health and sustainable education	...	233
4.10.	Теоретичні аспекти організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку	...	237
4.11.	Інновації – основа розвитку економіки України	...	247
4.12.	Економічна наука в Харкові (від Т. Степанова до І. Сокальського)	...	255

Roman Rybachok

Candidate of Sciences in Physical Education and Sports
Bogdan Khmelnsky Melitopol State Pedagogical University

Oksana Kovalchuk

Bogdan Khmelnsky Melitopol State Pedagogical University

Hanna Vazhynska

Bogdan Khmelnsky Melitopol State Pedagogical University

1.8. The essence of professional training of future teachers of physical culture in a pedagogical institution of higher education

Modernization of the education system has set higher education institutions the task of improving the training of future professionals in the field of physical culture on the basis of innovative technologies. In the framework of the formation of a new paradigm of higher professional education, the issues of ensuring the social adaptation of the student to constantly changing living conditions, the formation of a spiritually and physically healthy specialist are essential [1, p. 110].

Professional training of future teachers of physical culture in the pedagogical space of the humanitarian institution of higher education on the basis of mobile learning will solve one of the problems facing the school, namely the formation of physical culture of the student, able to fully and comprehensively carry out future professional activities [2; 3, p. 31].

Modernization of physical culture activities of future teachers in higher education institutions, based on the formation of physical culture of the individual, helps to improve the quality of professional training in the humanitarian institution of higher education. In turn, the development of the content of physical culture activities in higher education on the basis of non-traditional and innovative approaches such as mobile learning, physical culture and health systems of exercise taking into account the development of professionally important qualities, students of different pedagogical specialties and implementation of national-regional requests and needs of young people. In this aspect, the creation of the concept and implementation of the method of forming the physical culture of the student's personality, will ensure the effectiveness of the pedagogical process [4, p. 141; 5, p. 157; 6, p. 164].

Modernization of professional training of teachers of physical culture at the present stage fits into the overall strategy of educational policy of Ukraine, the most important task of which is to achieve high quality

education, its compliance with the needs of the individual, society and state [7].

Training of professionals in the field of physical culture and sports attracts the attention of scientists. Of fundamental importance are the works in which the issues of professional training of future teachers of physical culture in Ukraine (O. A. Arkhipov, L. V. Bezkorovaina, V. G. Besputchyk, N. G. Byshivets, E. S. Vilchkovsky, S. S. Ermakov, V. O. Kuksa, M. O. Nosko, V. M. Platonov, A. M. Solonenko, N. I. Stepanchenko, L. P. Sushchenko, B. M. Shiyani and others); industrial (pedagogical) practice (G. V. Bezvekhnya, A. A. Protsenko); development of pedagogical skills (T. F. Matviychuk, O. V. Kotova, O. O. Svyridenko, T. T. Roters) and professional competence (V. Azarov, G. S. Bogdanova, S. O. Moiseev).

We adhere to the interpretation of the concept of «professional training» as a comprehensive, purposeful organization of the student's life during all years of study, software ensures his readiness for professional activity.

The analysis of the problem allowed to identify the components of the process of professional training of future teachers of physical education in higher education:

- target component (goals and objectives of the training process (target component));
- content component (content of education to be mastered by students) (content component);
- technological component (activities of students and teachers, including reflective);
- the effective component of the personality of the student, graduate (expected result).

Solving the problem of professional training of future teachers of physical culture, we proceed from the fact that the student is active in the process of interaction with the outside world, in activities. In order for a future physical education teacher to be able to engage in a certain activity, he must be prepared for it. Readiness for activity is considered as a necessary condition for successful work.

Since we are considering the process of professional training of future physical education teachers, the content of readiness as a result of this process must have a specific characteristic. Based on this, consider the effective aspect of the process of professional training of future teachers of physical culture – the formation of professional readiness.

Professional readiness of the future teacher of physical culture – integrative personal education, which is manifested at the subjective level

as a complex system that integrates motivational, cognitive and activity components [5, p. 159; 6, p. 165].

The motivational component is the basis for the formation of all other components of readiness, because the success of the activity is primarily determined by the appropriate focus of the individual on it, ie the presence of appropriate motives, needs, interests, values and attitudes. Thus, the basis of professional readiness of students, which is directly expressed in the professional and pedagogical orientation, is a specific system of motives.

The specificity of the professional readiness of a physical education teacher lies in the level of the formed pedagogical orientation. The immediate components of the latter.

The cognitive component allows to develop the needs, motives, interests, values of the future teacher in the process of professional training [8, p. 25]. In developing this component, we proceeded from the fact that any modern teacher can not successfully solve the tasks set before him in professional activities, without the necessary knowledge. The professional knowledge of the future teacher can be represented in a certain hierarchy: theoretical, methodological, applied. The list of professional knowledge that a physical education teacher must possess, which are the essence of the profession, is determined by the state educational standard. Among the features of professional and pedagogical knowledge we note the complexity, the ability to synthesize the studied sciences and personal color.

In pedagogy, the need to highlight the structure of the content of training has been proven. Theoretical training of students provides mastery of theoretical knowledge of the pedagogical profession – the basics of science used in this profession; concepts and categories of professional orientation [9, p. 94; 10, p. 275].

Methodical training is the study by students of methods, techniques and technologies of mastering the chosen profession, professional and pedagogical skills and abilities necessary for future teachers to organize and conduct a variety of work on physical culture [2].

Practical training, in our opinion, is the university stage of mastering the profession of physical education teacher, as in this period there is an initial (trial) use of acquired professional and pedagogical knowledge, skills, abilities in various types of pedagogical practice [11, p. 7-9] .

Reflective training provides the formation of future teachers of physical culture holistic view of the correctness of the chosen teaching profession, the compliance of their own personal qualities necessary for professional qualities, awareness of the difficulties encountered in preparing for professional activities [4, p. 141-145] .

The specificity of the work of a physical education teacher is determined by his functions. The main functions are distinguished – educational, educational, managerial-organizational, design, administrative-economic [5, 6,7].

The activity of a physical education teacher takes place in conditions of mental and physical tension, under the influence of environmental factors. All this requires a physical education teacher to have both general pedagogical and specific skills. There are the following skills of a teacher of physical culture: constructive, organizational, communicative, gnostic and motor [12, p. 18].

Constructive skills are related to the selection of educational material, the implementation of planning, the need to timely purchase and repair sports equipment and inventory. Organizational skills are related to the implementation of planned plans. Communication skills help the teacher to communicate with students, colleagues, parents, people around him. Gnostic skills are related to the study of both the individual student and the class, with the analysis of the pedagogical situation. Motor reflect the teacher's ability to perform physical exercises [13, p. 160].

In our study, we highlight the following groups of pedagogical skills of the future teacher of physical education:

1) organizational – the ability to organize different types of physical culture and sports activities;

2) design – the ability to plan and conduct various types of physical culture and sports educational activities;

3) prognostic – the ability to predict the results of sports work;

4) constructive – the ability to select, analyze, synthesize material by profession;

5) communicative – the ability to establish pedagogically appropriate relationships, find contact, common language and the right tone of communication with different people;

6) reflexive – the ability to reflexive analysis of their professional activities.

The degree is formed by professional orientation and pedagogical skills and determines the pedagogical qualities of the future teacher of physical culture [14, p. 121]. In our work we highlight such qualities as sociability, high level of intelligence, emotional stability, restraint, high normative behavior, courage, sensitivity, developed imagination, self-confidence, high self-control, adequacy of self-esteem and others.

The above analysis of approaches, interpretations to determine the readiness and its structure for different activities allows us to clarify our

understanding of the readiness of future teachers of physical education through the result of targeted training, characterized by professional and pedagogical orientation, knowledge and skills and certain personality traits [2, 5, 6, 7, 12, 13, 14].

Sources

1. Карабанов С. О., Непша О. В. Інформаційно-комунікаційні технології в підготовці майбутніх фахівців у сфері фізичної культури і спорту. Збірник статей, тез і доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Філософія здоров'я – здоровий спосіб життя – здорова нація». – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2018. – С. – 110-113.
2. Степанченко Н. І. Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах: автореф. дис. доктора пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». – Вінниця, 2017. – 42 с.
3. Горбатюк Р. М., Тулашвілі Ю. Й. Мобільне навчання як нова технологія вищої освіти. Вісник Ужгородського національного університету Серія: «Педагогіка, соціальна робота». Вип. 27. – 2013. – С. 31-34.
4. Солоненко А. Виховання праксеологічної культури студентів педагогічного університету (спеціальність «Фізична культура») у процесі професійної підготовки. Педагогіка і психологія професійної освіти. №6. 2014. – С. 141-152.
5. Ушаков В. С., Проценко А. А. Професійна підготовка майбутніх вчителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах. Фізичне виховання та спорт у контексті державної програми розвитку фізичної культури в Україні: досвід, проблеми, перспективи. – Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2014. – С. 157-160.
6. Котова О. В., Непша О. В. Структурні компоненти підготовки майбутніх вчителів фізичної культури у вищих навчальних закладах. Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Херсон: ХДУ. 2014. – Вип. 81. Том 1. – С. 164-168.
7. Проценко А. А. Формування професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури у процесі педагогічної практики: автореф. дис... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Кропивницький, 2018. – 20 с.
8. Денисенко Н. В. Філософсько-освітні засади формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя нової генерації. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка. №19. 2018. – С. 25-29.
9. Солоненко А. М. праксеологічна культура студента педагогічного університету: теоретичні засади. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка. №13, Том 2. 2014. – С. 94-98.
10. Солоненко А. М. Виховання праксеологічної культури майбутніх учителів біології у процесі вивчення дисциплін професійно-практичного циклу. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка. №14. Том 1. 2014. – С. 275-280.
11. Абдураман А. Ш., Іваненко В. В., Непша О. В., Суханова Г. П., Ушаков В. С. З досвіду організації позаурочної роботи студентів на педагогічній практиці в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. Географія та екологія: наука і освіта: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф.(м. Умань, 26-27 квітня 2012 р.). Умань: Видавець «Сочинський», 2012. – С. 7-9.
12. Проценко А. А. Функциональное содержание профессиональной деятельности учителя физической культуры. Вестник адукацыі (Вестник образования). № 10 (октябрь). Минск, 2017. – С. 18-25.
13. Котова Е. В. К вопросу о современном состоянии профессиональной подготовки учителя физической культуры. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. Харків: ХДАДМ (ХХІІІ). 2007. – № 6. – С. 160-164.
14. Проценко А. А. Структура підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування професійних компетентностей. Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Херсон: ХДУ, 2017. № 76. Т. 2. – С. 121-125.